

Programma Ruimte

Inleiding

Het programma Ruimte staat voor grote opgaven, die een meerjarige en strategische aanpak vergen. Dit zijn woningbouw, omgevingswet, maar ook vergen zaken als duurzaamheid, klimaatadaptatie, ondermijning en de energietransitie (RES, ATT) veel aandacht. In aanvulling op de kadernota gaan wij in deze Berap in op enkele actualiteiten:

Allereerst gaan wij in op de opgave Woningbouw. Uitbreiding van huisvesting met hierbij een plek voor de diverse doelgroepen is voor ons college topprioriteit. Voor de inhoud van de aanpak verwijzen wij naar het programmaplan Wonen. Woningbouw zien wij als één van de pijlers binnen onze aanpak “strategische gemeente” om duurzaam te kunnen investeren met een gezond financieel meerjaren huishoudboekje.

Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet (Ow) en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking getreden, waardoor de aard en hoeveelheid van de gemeentelijke taken deels veranderen. Met de invoering van de Ow wordt meer maatwerk mogelijk. Dit vraagt bijvoorbeeld om intensiever vooroverleg bij bouwprojecten, wat meer capaciteit vereist. Daarnaast zullen naar verwachting de inkomsten uit leges dalen, omdat minder activiteiten vergunningplichtig zijn en een deel van de kwaliteitsborging door private partijen wordt uitgevoerd. Wij ramen hierop stabiel – mede gezien de meeropbrengsten van de laatste jaren - en blijven dit monitoren. Het omgevingsplan (in ontwikkeling), dat alle regels voor de fysieke leefomgeving integreert, speelt een cruciale rol bij deze veranderingen en vraagt om nauwkeurige afstemming en naleving.

We verwachten meer werk 'achteraf', op het gebied van toezicht en handhaving. Meer maatwerk leidt tot complexere en specifiekere op de situatie afgestemde vergunningsvoorwaarden, wat vraagt om meer toezicht om te controleren of de voorwaarden correct worden nageleefd. Ook de integrale benadering van regels, de grotere verantwoordelijkheid voor burgers en bedrijven om aan de regels te voldoen en versterkte participatieprocessen hebben naar verwachting een toenemend effect op toezicht en handhaving. Daartegenover verliezen wij de voordelen van participatie ook niet uit het oog. Door vroegtijdig met elkaar in gesprek te gaan komen verschillende perspectieven, kennis en creativiteit snel op tafel. Zo kan participatie zorgen voor meer draagvlak, betere besluiten en veelal tijdswinst.

De beide hierboven genoemde wetten betreffen een majeure verandering in processen, in digitale systemen maar ook houding en gedrag en participatieprocessen die – passend bij deze hervormingen - langzaam ingebed wordt in de organisatie en reeds maar ook de komende tijd steeds optimalisatie zal vragen. Het omgevingsplan vereist een geïntegreerde aanpak van ruimtelijke ordening, milieu, natuur en waterbeheer, wat de noodzaak voor handhaving vergroot.

Terwijl de transitie vanaf januari 2024 in volle gang is, is het goed om op te merken dat de werkvoorraad van vóór de invoering van de wet nog moet worden afgehandeld. Deze uitvoerende werkzaamheden lopen door terwijl de organisatie zich aanpast aan de nieuwe eisen en werkwijzen. Naast invoeringsaspecten en het omgevingsplan gaan wij als derde punt in op de omgevingsvisie. Deze nieuwe omgevingsvisie (2.0) wordt belangrijk om de definitieve stap voorwaarts te maken. Er liggen al enkele bouwstenen, een in ontwikkeling zijnde omgevingsplan en momenteel wordt bekeken wat een goede volgorde is voor de ontwikkeling van diverse visies c.q. bouwstenen in relatie tot de omgevingsvisie. Eén van de visies is de mobiliteitsvisie. Deze valt ook onder deze herijking en met een raadsbrief wordt uw raad dit najaar apart geïnformeerd over de planning hiervan. De gebiedsontwikkeling Vriezenveen Zuid wacht op besluitvorming. Deze is door uw raad over de zomervakantie heen getild.

Zoals u heeft kunnen lezen in de stukken rond de economische visie, is het idee deze economische visie en de omgevingsvisie te laten stoelen op vergelijkbare vertrekpunten. In onze optiek maakt dit ons beleid effectiever, meer doelgericht en meer integraal. Bij de ontwikkeling van beide plannen zal uw raad betrokken worden.

Een onderwerp met een enorme impact op de gedupeerde bewoners/eigenaren van bedrijfspanden is de problematiek rondom het Kanaal Almelo – De Haandrik. Vanwege schade aan hun panden en de nog onzekere situatie m.b.t. de schadeafhandeling leven veel gedupeerde bewoners langs het kanaal Almelo - De Haandrik in grote zorgen en onzekerheden. De problematiek rondom het kanaal zorgt ook voor financiële risico's in relatie tot de gemeentelijke begroting. Tevens bestaat het risico dat er door de gemeente kosten gemaakt moeten worden die nog niet zijn voorzien of nog niet te voorzien zijn. Dit geldt ook voor mogelijke kosten van netwerkbeheerders, wanneer de door hen aangevraagde vergunning of instemming wordt geweigerd. Dit omdat de gemeente de schade, die mogelijk door hun werkzaamheden zou kunnen optreden, wil voorkomen. Het nog komende onderhoud aan het kanaal in de voor ons liggende jaren spelen daarin ook een rol. Daarnaast leidt de gemeente zelf financiële schade aan de eigen infrastructuur, omdat deze buiten het onverplichte deel van de schaderegeling

van de provincie valt. De gemeente gaat de gedupeerden op gedoseerde wijze bijstaan in de vorm van passende ondersteuning. De signalen en wensen daartoe hebben de gedupeerden en inwoners in het gebied aan het college bekend gemaakt. De aanvragen voor een omgevingsvergunning die nodig is voor herstel, verbouw of nieuwbouw worden met voorrang behandeld. De gemeenten trekken samen op met de gemeente Hellendoorn en heeft regelmatig afstemmingsoverleg met de overige gemeenten langs het Kanaal Almelo - De Haandrik. Bij de kadernota 2025 is wederom uitvoerig gesproken over de (te) lang durende situatie. Gesteund door het raadsinitiatief wordt zowel bestuurlijk als operationeel hard gewerkt om de noodzakelijke progressie te boeken.

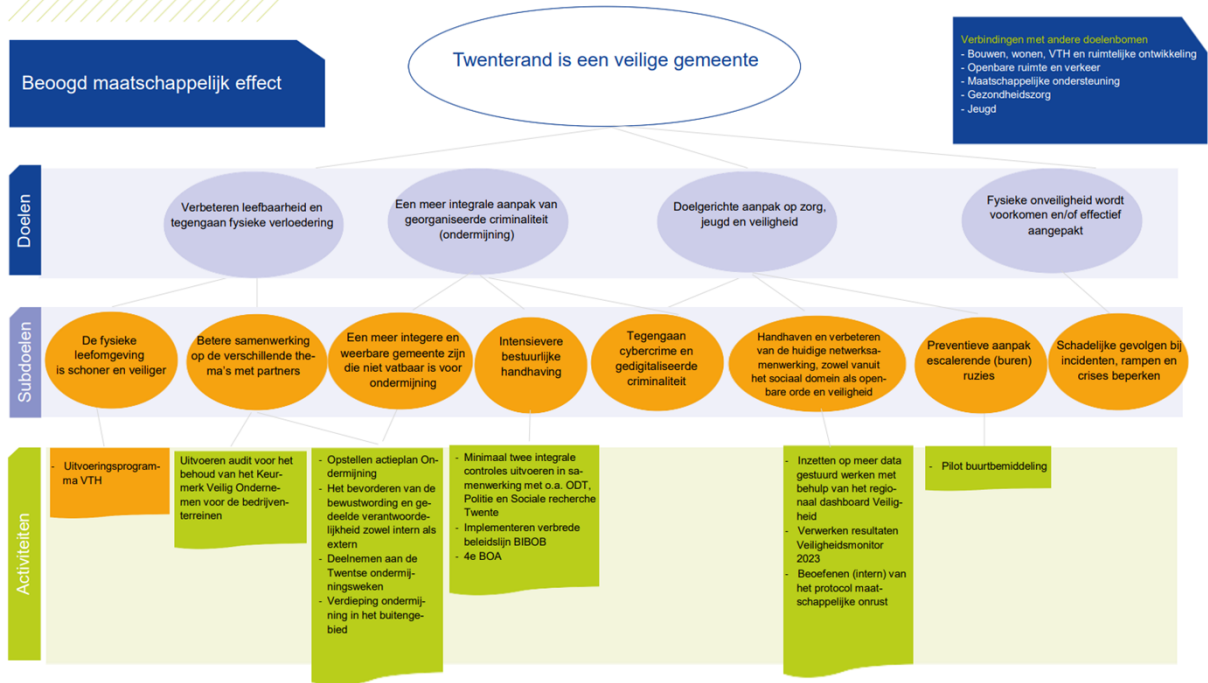
De voortgang en uitvoering van plannen en beleidsvoorstellen baren zorgen. Dit is u bekend. Helaas vertragen plannen door capaciteitsgebrek. Op cruciale plekken zijn er vacatures en invulling met ervaren krachten is door de arbeidsmarkproblematiek geen natuurlijke zaak. Dit is aan uw raad gemeld, bijvoorbeeld rond woonwagengebeid.

Tot zover de algemene inleiding. Bij de doelenbomen gaan wij nader in op de specifieke voorstellen en ontwikkelingen.

Doelenboom Openbare orde en veiligheid

Doelenboom

Openbare orde en veiligheid | 2024

Beoogd maatschappelijk effect

Twenterand is een veilige gemeente

Doel: Verbeteren leefbaarheid en tegengaan fysieke verloedering

Doel: Een meer integrale aanpak van georganiseerde criminaliteit (ondermijning)

Doel: Doelgerichte aanpak op zorg, jeugd en veiligheid

Doel: Fysieke onveiligheid wordt voorkomen en/of effectief aangepakt

Subdoel: Schadelijke gevolgen bij incidenten, rampen en crises beperken

Activiteiten

- Preventie-activiteiten ten aanzien van overlast

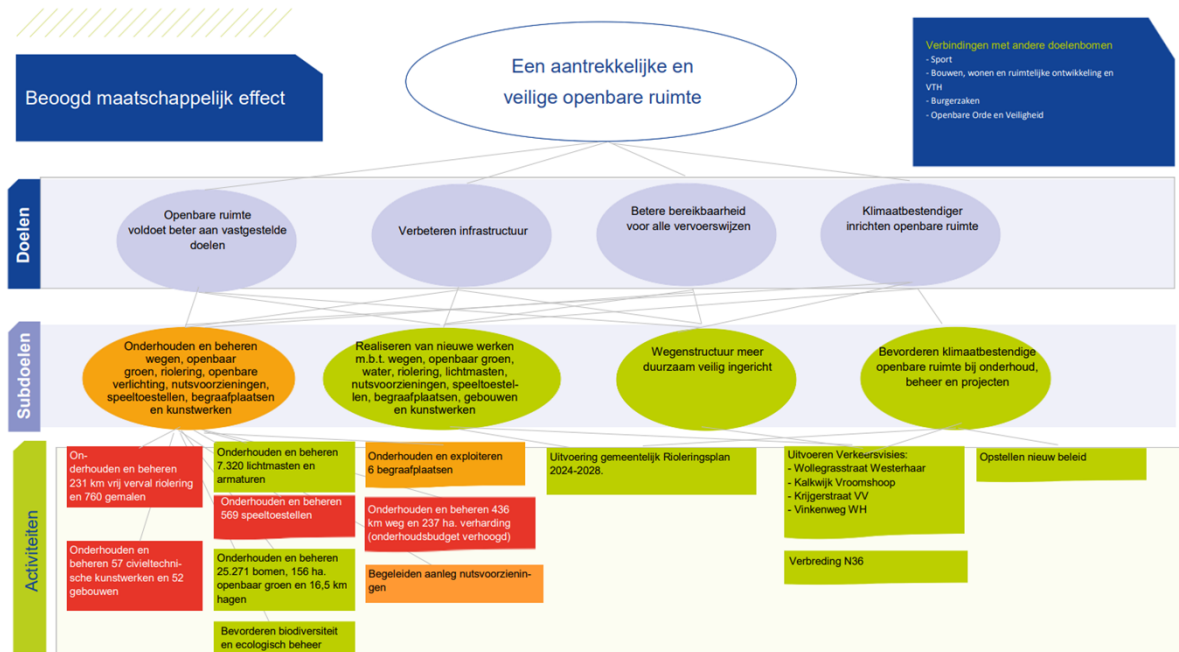
Omschrijving

Eerdere WK's en EK's voetbal leidden in het verleden tot verstoring van de openbare orde op een rotonde in Vroomshoop. Hiervoor neemt de gemeente standaard preventieve en toezichthoudende maatregelen, denk aan cameratoezicht, hekken, extra inzet politie en boa's. Na overleg met de ondernemers uit Vroomshoop (eind april), politie en gemeente is besloten tot een pilot, namelijk het organiseren van een evenement in Vroomshoop op de momenten dat het Nederlands elftal speelt. Met dit evenement werd een feestelijk alternatief aangeboden aan de inwoners wat bijdroeg aan het voorkomen of beperken van de verstoringen van de openbare orde op de rotonde in Vroomshoop. In verband met de te korte voorbereidingstijd heeft het College na consultatie met de fractievoorzitters van GBT en CU besloten tot een financiële tegemoetkoming om de evenementen voor de eerste 3 wedstrijden mogelijk te maken. Dit is uiteindelijk een bijdrage van € 24.000 euro geworden tlv reserve coalitieakkoord. Tevens is de afspraak met de organisatie dat bij een volgend evenement gezocht wordt naar sponsoring waaruit de kosten gedekt worden. Wegens het korte tijdspad was dat voor dit EK geen optie meer.

Doelenboom Openbare ruimte en verkeer

Doelenboom

Openbare Ruimte en Verkeer | 2024

Beoogd maatschappelijk effect

Een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte

Doel: Openbare ruimte voldoet beter aan de vastgestelde doelen

Per taakveld (openbaar groen, riolering enz.) is vastgelegd aan welke kwaliteitseisen het onderhoud en beheer moeten voldoen. De manier waarop dat is vastgelegd is een beleids-/beheerplan. Daarmee wordt duidelijkheid gegeven aan de gemeenteraad en aan inwoners.

Doel: Verbeteren infrastructuur

Per jaar wordt gekeken welke nieuwe infrastructurele werken worden gerealiseerd. Op basis van het beschikbare budget worden de hoogst geprioriteerde werken uitgevoerd.

Doel: Betere bereikbaarheid voor alle vervoerswijzen

Hiermee wordt bedoeld dat voor auto, fiets, trein en bus wordt geprobeerd het voorzieningenniveau minimaal op hetzelfde niveau te houden. Vooral voor bus en trein wordt geprobeerd dat middels overleg (ook in regionaal verband) te realiseren en mogelijk te verbeteren.

Doel: Klimaatbestendiger inrichten openbare ruimte

Bij werkzaamheden in de openbare ruimte zal rekening worden gehouden met klimaatadaptatie. Het gaat er om dat bij de uitvoering van onderhoud en beheer en ook bij projecten de openbare ruimte klimaatbestendiger wordt ingericht.

Subdoel: Onderhouden en beheren wegen, openbaar groen, riolering, openbare verlichting, nutsvoorzieningen, speeltoestellen, begraafplaatsen en kunstwerken

Activiteiten

- Onderhouden en beheren 25.271 bomen, 156 ha. openbaar groen en 16,5 km hagen

Omschrijving

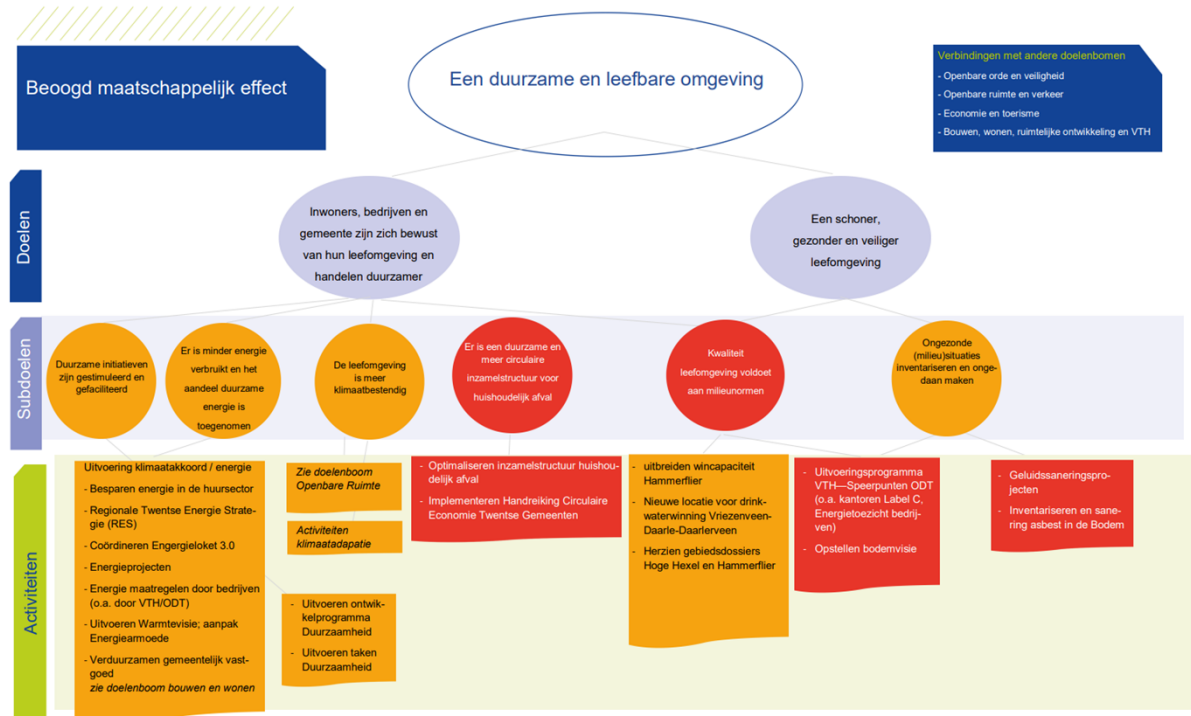
Onkruidbeheersing op verhardingen

In de begroting van de gemeente Twenterand is een bescheiden budget van € 65.000 opgenomen voor onkruidbeheersing op verhardingen. De onkruidbeheersing op verharding vindt budget gestuurd plaats. Wanneer de financiële middelen zijn verbruikt, wordt er geen onkruidbeheersing op verhardingen meer uitgevoerd. Nu zien wij dat, mede door de weersomstandigheden, een explosieve groei van onkruiden op verhardingen ontstaat. Om als gemeente aan onze (wettelijke) zorgplicht voor een veilige openbare ruimte te kunnen blijven voldoen wordt er op dit moment ingehuurd om het onkruid op verhardingen op een acceptabel niveau te houden. Voor dit seizoen verwachten we dan ook een tekort van circa € 45.000.

Doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH

Doelenboom

Duurzaamheid, milieu en VTH | 2024

Beoogd maatschappelijk effect

Een duurzame en leefbare omgeving.

Doel: Inwoners, bedrijven en gemeente zijn zich bewust van hun leefomgeving en handelen duurzamer

Onder duurzaamheid verstaan we het verbeteren van de balans tussen sociale, ecologische en economische ontwikkeling, waar bij ook effecten voor toekomstige generaties en effecten elders ter wereld worden meegenomen. In de Omgevingsvisie Twenterand 1.0, die in december 2021 is vastgesteld door de raad, zijn de lange-termijn doelen voor een duurzamer Twenterand opgenomen: we werken aan een meer circulair, klimaatbestendig en energieneutraal Twenterand in 2050.

Doel: Er is een schoner, gezonder en veiliger leefomgeving voor mensen

Het gaat hier om het bewaken en verbeteren van de leefomgevingskwaliteit voor bewoners.

Subdoel: Kwaliteit leefomgeving voldoet aan de milieunormen

Activiteiten

- Realiseren uitvoeringsprogramma VTH

Omschrijving

De ODT voert alle milieutaken en daaraan gerelateerde taken uit. Vanwege het feit dat er meerdere complexe dossiers in behandeling zijn vanuit langlopende klachten met juridische componenten, worden geplande uren overschreden. De voorjaarsrapportage laat een verwachte jaarprognose zien met een matige overschrijding. Uitgaande van de bestaande informatie houden we rekening met een naheffing van ca. € 40.000,-.

Subdoel: Ongezonde milieusituaties ongedaan maken

Activiteiten

- **Inventariseren en sanering asbest in/op de bodem**

Omschrijving

In relatie tot de asbestbrand van 4 februari 2024 zijn kosten gemaakt om het asbestverspreidingsgebied visueel vrij te maken van asbest. Het college stelt voor om zowel de eigen kosten als de kosten die de Omgevingsdienst Twente (ODT) heeft gemaakt, volledig voor haar rekening te nemen. Het juridisch deel is nog niet afgerond. Op dit moment loopt er ook nog een onderzoek naar de vervuiling in de watergangen. Hierover is ook contact met het Waterschap Vechtstromen. Ook daar kunnen nog kosten uit voort komen die nu nog niet duidelijk zijn. Er dient rekening te worden gehouden met een incidenteel bedrag van € 60.000.

Tijdens de jaarwisseling 2023-2024 heeft zich een calamiteit voorgedaan aan de Twistweg. Daarbij is een voertuig en ander materiaal (ook asbesthoudend) in brand gestoken. Het gevolg: bodem was ter plekke vervuild en moest gesaneerd worden. Daarna bleek dat er nadere sanering moet gaan plaatsvinden. De locatie bleek namelijk onvoldoende milieu hygiënisch schoon te zijn. Alle kosten zijn nog niet duidelijk omdat het werk nog niet afgerond is. Van daders ontbreekt elk spoor. Er dient rekening te worden gehouden met een bedrag van € 65.000. Dit bedrag is niet verhaalbaar en niet verzekerd.

Beleidsdocumenten

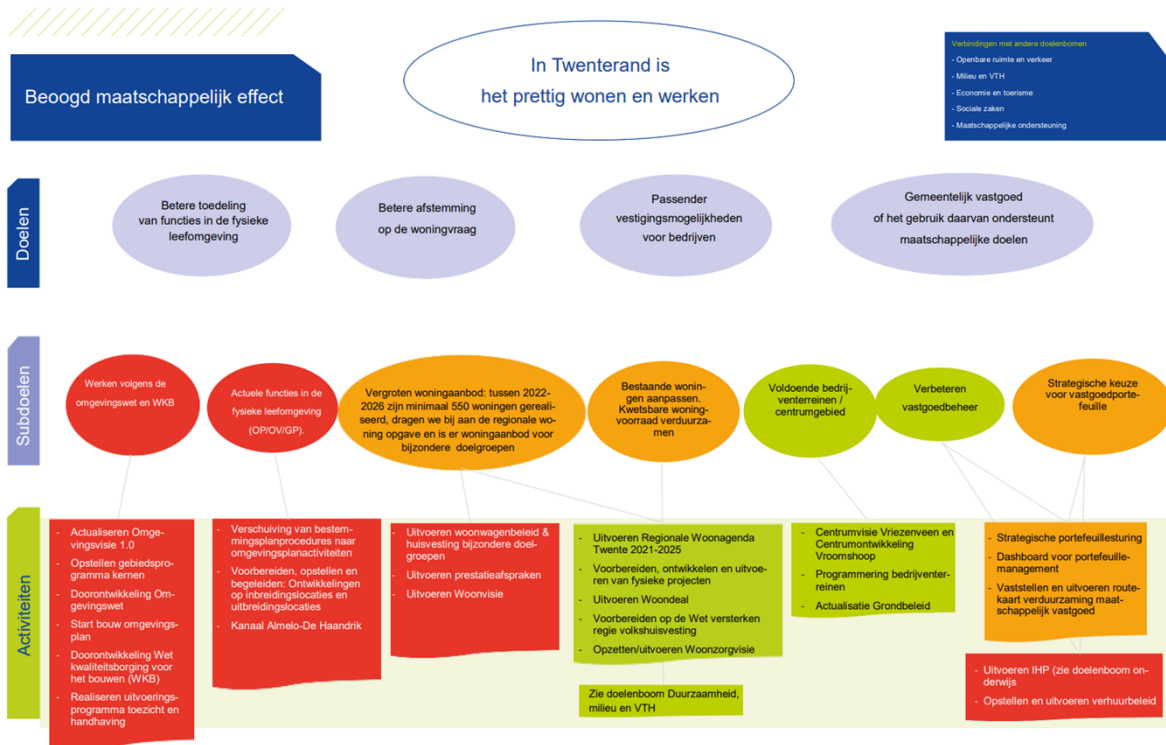
Klimaatakkoord

Klimaatakkoord gebouwde omgeving

Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, Gemeentelijk Vastgoed en VTH

Doelenboom

Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, Gemeentelijk vastgoed en VTH | 2024

Beoogd maatschappelijk effect

In Twenterand is het prettig wonen en werken

Doel: Betere toedeling van functies in de fysieke leefomgeving

Doel: Betere afstemming op woningvraag

Doel: Passender vestigingsmogelijkheden voor bedrijven

Doel: Gemeentelijk vastgoed of het gebruik daarvan ondersteunt maatschappelijke doelen

Vergroten woningaanbod: tussen 2022 - 2026 zijn minimaal 550 woningen gerealiseerd, dragen we bij aan de regionale woningopgave en is er woningaanbod voor bijzondere doelgroepen

Activiteiten

• Prestatieafspraken Mijande Wonen

Omschrijving

Ontwikkelingen wonen

De prestatieafspraken en raamovereenkomst met Mijande Wonen worden momenteel geactualiseerd en zijn naar verwachting eind dit jaar gereed. De raamovereenkomst zal daarna naar uw raad worden gestuurd.

De nieuwe verordening starterslening is vrijwel klaar en zal dit najaar ter vaststelling worden aangeboden aan de raad.

Andere relevante ontwikkelingen zijn dat er wordt gewerkt aan het operationeel krijgen van het meldpunt huuroverlast in het kader van de wet goed verhuurderschap. Voor de verworven gronden in

Vriezenveen-Zuid wordt gedacht aan het concept van placemaking. Dit betekent dat (toekomstige) bewoners en andere belanghebbenden, betrokken worden bij de inrichting van de openbare ruimte,

- **Uitvoeren Woonwagenbeleid**

Omschrijving

Het project woonwagens heeft stilgelegen omdat er geen ambtelijke capaciteit was. Inmiddels is er een medewerker aangesteld.

- **Opzetten / uitvoeren woonzorgvisie**

Omschrijving

Er wordt op dit moment gewerkt aan het opstellen van een gemeentelijke woonzorgvisie, door een extern bureau. Deze visie zal zoveel mogelijk aansluiten bij de regionale woonzorgvisie en de hierboven genoemde prestatieafspraken. De woonzorgvisie zal uiterlijk in het tweede kwartaal van 2025 gereed zijn.

Beleidsdocumenten

Beleidskader gemeentelijk vastgoed
Regionale woonagenda Twente
Woonvisie Twenterand 2022 - 2026
Omgevingsvisie Twenterand

Verklaring verschillen programma Ruimte

Verklaring verschillen programma Ruimte

Programma Ruimte

Lasten

Doelenboom Openbare orde en veiligheid	N	57.500
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer	N	65.000
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH	N	177.000
		0
Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH		0
	N	299.500
		0

Baten

Doelenboom Openbare orde en veiligheid		0
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer		0
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH		0
Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH	V	-
		200.00
		0
	V	-
		200.00
		0

Totaal Programma Ruimte N 99.500

Toelichting bedragen programma Ruimte

Openbare orde en veiligheid (lasten):

Conform de kadernota 2025 wordt het budget van de brandweer ook voor 2024 verhoogd.	N	50.000
Ivm de veiligheid zijn eenmalig extra uitgaven geweest voor camera toezicht bij de ijsvereniging Den Ham en voor veiligheid ivm EK voetbal.	N	7.500
	N	<u>57.500</u>

Openbare ruimte en verkeer (lasten)

Het softwarepakket voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte is duurder geworden. De oorzaak is een hogere indexerings dan wij in onze begroting opgenomen hadden. Dit is een structurele verzwaring	N	20.000
Mede door de weersomstandigheden, zien we een explosieve groei van onkruiden op verhardingen ontstaan. Om als gemeente aan onze (wettelijke) zorgplicht voor een veilige openbare ruimte te kunnen blijven voldoen wordt er op dit moment ingehuurd om het onkruid op verhardingen op een acceptabel niveau te houden. Dit is een eenmalig nadeel.	N	45.000
	N	<u>65.000</u>

Duurzaamheid, milieu en VTH (lasten)

Vorgesteld wordt om 0,1 fte aan middelen beschikbaar te stellen voor 3 jaar voor het versterken van de ambtelijke VTH-samenwerking. In 2026 wordt dit geëvalueerd en afhankelijk van deze uitkomsten wordt besloten of dit structureel opgenomen moet worden.	N	12.000
De bijdrage aan het ODT zal in 2024 hoger uitvallen dan geraamd. Enerzijds door de asbestbrand (€ 60.000) en anderzijds door het feit dat er meerdere complexe dossiers in behandeling zijn vanuit langlopende klachten met juridische componenten. Hierdoor vindt een urenoverschrijding plaats (€ 40.000).	N	100.000
		0
Tijdens de jaarwisseling 2023-2024 is een voertuig en ander materiaal (ook asbesthoudend) in brand gestoken aan de Twistweg. De dader is niet bekend, dus bedrag is niet verhaalbaar en ook niet verzekerd.	N	65.000
	V	-
	N	<u>177.000</u>
		0

Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH (baten)

In 2024 is snippergroen verkocht wat een eenmalig voordeel oplevert. In de beleidsnota staat dat dit ten gunste van de algemene middelen komt. Vantevoren is niet te ramen hoeveel aanvragen er komen, vandaar dat dit bij de berap wordt	V	-
		200.00

verwerkt.

	0
V	—
V	-
	200.00
	<u>0</u>